

Estratègia de formació humanista-martiana en la llicenciatura en Cultura Física

José Martí-inspired Humanistic Education Strategy in Physical Education Degree Programmes

Autor: **Reynier Rodríguez González**

Universitat Politècnica Salesiana (Seu Guayaquil - Equador)

Paraules clau: educació humanística, llicenciatura en educació física, educació física

Keywords: *humanistic education, bachelor of physical education, physical education*

Data de lectura: 17 de juny de 2014

Direcció: **Dr. Evelio Felipe Machado Ramírez**

Dr. Ángel Luís Gómez Cardoso

Dr. Luis Alfonso Rangel Mayor

Facultat de Cultura Física

Universitat de Camagüey Ignacio Agramonte Loynaz (Cuba)

reynierrodriguezgonzalez@gmail.com

Resum

Actualment, diversos documents normatius nacionals i internacionals evidencien la important relació entre la cultura física i l'humanisme. Desafortunadament, l'articulació entre el pensament martià i els components del procés formatiu és inadequada. Per això, es va valorar històricament la formació humanista-martiana del futur professional de la cultura física (CF); i fonamentar teòricament el procés de sorgiment, les manifestacions, els trets essencials, les insuficiències i l'estat actual d'aquesta formació. Es va reconèixer així la seva dinàmica i les interpretacions de què ha estat objecte per diferents autoritats. La valoració històrica va evidenciar les inconsistències teòriques i metodològiques en el procés de formació humanista-martiana del llicenciat en CF, en tant que no es precisen la lògica interna d'aquest procés i les relacions essencials entre els seus components en els dissímils contextos formatius, la qual cosa limita la formació del professional. L'anàlisi epistemològica va permetre deter-

minar els pressupostos teòrics per escometre les accions necessàries per al disseny de l'aportació teòrica de la recerca en delimitar els fonaments del model i l'estratègia que es proposa. Es va proposar un model que contribuís a la transformació del procés actual de formació humanista-martiana del professional de CF.

Referent a això, es va fonamentar la proposta sobre la base dels referents teòrics i metodològics que sustenten el mode; es van descriure els subsistemes i els components que l'integren, així com la interrelació d'aquests últims. També es va revelar la interrelació entre els subsistemes de processos de selecció de textos de J. Martí, processos de sistematització del pensament martià i processos interdisciplinaris contextualitzats. D'aquestes relacions emergeix, com a qualitat d'ordre superior, l'aprehensió crítohumanista de l'actuació del professional de CF, d'acord amb la lògica de la formació humanista-martiana. D'altra banda, es va presentar l'estructura

general d'una estratègia que serveix d'instrument per a la implementació del model, la qual permet aconseguir un altre nivell de generalització proposat en mostrar el caràcter dels processos de selecció de textos de J. Martí, de sistematització del pensament martià i els interdisciplinaris contextualitzats en la seva integració. Finalment, es va realitzar una valoració del model i l'estratègia de formació humanista-martiana en la llicenciatura en CF per mitjà del criteri d'experts i es va aplicar un preexperiment per valorar l'efectivitat de l'estratègia. Els experts van avalar la factibilitat de cadascun dels subsistemes del model i de l'estratègia. El preexperiment i l'aplicació de diversos instruments, abans i després de la implementació de l'estratègia, van propiciar l'intercanvi fructífer entre professorat i alumnat sobre la formació humanista-martiana tenint en compte les característiques de la Universitat de les Ciències de la Cultura Física i l'Esport "Manuel Fajardo" en Camagüey.

Anàlisi bibliomètrica, temàtica i ideològica de la revista d'estudis esportiu *Citius, Altius, Fortius* (1959-1976)

Bibliometric, Thematic and Ideological Analysis of the Journal of Sports Studies Citius, Altius, Fortius (1959-1976)

Autora: **María Perrino Peña**

Universitat de Lleó (Espanya)

Direcció: **Dr. Miguel Vicente Pedraz**

Universitat de Lleó (Espanya)

Paraules clau: revista *Citius, Altius, Fortius* (1959-1976), anàlisi documental, anàlisi ideològica, cultura físicoesportiva, humanisme pedagògic-esportiu

Keywords: *Citius, Altius, Fortius (1959-1976) journal, documentary analysis, ideological analysis, physical and sports culture, educational-sports humanism*

Data de lectura: 30 de juliol de 2014

mperp@unileon.es

Resum

La recerca ofereix un coneixement detallat de la revista *Citius, Altius, Fortius* (1959-1976). Sent l'objectiu principal de la tesi el desenvolupament de l'orientació ideològica de la revista, es va procedir a l'organització i classificació del material bibliogràfic mitjançant la creació d'un repertori temàtic organitzat en categories en tres nivells de concreció (disciplina, tema i paraules clau). Singularment, es van analitzar les concepcions relatives a les diverses categories de la cultura física, l'educació física i l'esport. Es van reflectir els principals eixos temàtics que caracteritzen la línia editorial, diferenciant tres etapes editorials amb subtils variacions temàtiques.

Encara que combina diferents tècniques, en funció dels requeriments particulars de cada fase de la recerca, la metodologia emprada ha estat fonamentalment de caràcter qualitatiu. Partint d'una lectura científica es va realitzar una

anàlisi bibliomètrica, temàtica i ideològica del contingut més rellevant. Es van utilitzar procediments propis de les ciències de la documentació, així com altres tècniques pròpies de l'anàlisi de contingut, anàlisi del discurs i anàlisi narrativa.

D'una primera confrontació es desprèn la vocació històrica de la publicació i, subsidiàriament, la inclinació cap a altres disciplines de caràcter humanístic: filosofia, lletres, sociologia i educació. La varietat temàtica i el prestigi internacional de la seva autoritat, confereixen valor i qualitat a la revista amb col·laboracions que influeixen en els intel·lectuals espanyols del moment, els quals van propiciar un canvi de mentalitat i cert aperturisme -amb reserves- en les concepcions de cultura física i esportiva. Predomina un humanisme pedagògic-esportiu en la cerca de la "perfecció humana" a través de l'educació física i l'esport, generalment idealitzats. En tot cas, s'observen

incipients crítiques a la societat excessivament tecnificada i a un sistema educatiu *superintel·lectualitzat*.

Destaquen els estudis sobre olimpisme i les qüestions de gènere. La majoria són aportacions acomodades i conformistes amb el discurs dominant. No obstant això, la política editorial i l'orientació humanística impreses pels seus directors, Piernavieja i Cagigal, van funcionar com un exemple d'innovació tècnica i pedagògica en educació física i esport, des d'un prisma multidisciplinari i transformador, tenint en compte el context històric, social i polític.

Aquesta publicació s'erigeix com a punt de referència important en l'estudi de la cultura física, a nivell nacional i internacional, i amb aquest treball es posa a la disposició de la comunitat científica un instrument que permet consultar i treballar de forma ràpida i eficaç amb la informació reunida en la revista.